

MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI

900

Na temelju članka 29. stavka 13. Zakona o kemikalijama (»Narodne novine«, br. 150/05 i 53/08) ministar zdravstva i socijalne skrbi uz suglasnost ministra gospodarstva, rada i poduzetništva donosi

PRAVILNIK

O ISPUNJAVANJU SIGURNOSNO-TEHNIČKOG LISTA

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuje se način ispunjavanja Sigurnosno-tehničkog lista (u daljnjem tekstu: »STL«).

Članak 2.

STL mora sadržavati podatke iz članka 29. Zakona o kemikalijama i biti ispunjen na način koji je naveden u Prilogu koji je otisnut uz ovaj Pravilnik i njegov je sastavni dio.

Članak 3.

Subjekti iz članka 29. Zakona o kemikalijama obvezni su uskladiti STL-ove u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Pravilnika.

Članak 4.

STL-ovi koji su izrađeni u skladu s odredbama Pravilnika o ispunjavanju Sigurnosno-tehničkog lista (»Narodne novine«, br. 111/06 i 39/08) i dostavljeni u Hrvatski zavod za toksikologiju, važeći su do dana prijama Republike Hrvatske u Europsku uniju.

Članak 5.

Stupanjem na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o ispunjavanju Sigurnosno-tehničkog lista (»Narodne novine«, br. 111/06 i 39/08).

Članak 6.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 011-02/09-04/06

Urbroj: 534-07-09-1

Zagreb, 17. ožujka 2009.

Ministar
mr. Darko Milinović, dr. med., v. r.

PRILOG

U ovom su Prilogu utvrđeni zahtjevi za STL koji se dostavlja za tvar ili pripravak u skladu s člankom 29. Zakona o kemikalijama (»Narodne novine« broj 150/05 i 53/08). STL-om se osigurava mehanizam za prijenos potrebnih informacija vezanih uz sigurnost razvrstanih tvari i pripravaka, uključujući informacije iz relevantnog/ih izvješća o kemijskoj sigurnosti, niz lanac opskrbe do jednog ili više neposrednih daljnjih korisnika. Informacije u STL-u moraju biti u skladu s informacijama iz izvješća o kemijskoj sigurnosti, ukoliko je ono propisano. Ako je izrađeno izvješće o kemijskoj sigurnosti, odgovarajuće scenarije izloženosti treba dodati STL-u

kao prilog kako bi se olakšalo upućivanje na njih u odgovarajućim rubrikama STL-a.

Svrha ovoga Priloga je osigurati dosljednost i točnost sadržaja svake od obveznih rubrika iz članka 29. Zakona o kemikalijama (»Narodne novine« broj 150/05 i 53/08), kako bi se korisnicima omogućilo da na temelju tako sastavljenih STL-ova poduzmu potrebne mjere za zaštitu zdravlja ljudi i sigurnosti na radnom mjestu i zaštitu okoliša.

Informacije koje se pružaju u STL-u također moraju ispuniti zahtjeve iz posebnih propisa kojima je uređena zaštita zdravlja ljudi i sigurnosti radnika od rizika vezanih uz uporabu kemikalija na radnom mjestu. STL posebice treba omogućiti poslodavcu da odredi jesu li na radnom mjestu prisutne opasne kemikalije i da ocijeni sve rizike za zdravlje i sigurnost radnika koji proizlaze iz njihove uporabe.

Podaci u STL-u moraju biti jasni i točni. STL sastavlja stručna osoba, koja pritom uzima u obzir posebne potrebe korisnika u mjeri u kojoj su one poznate. Pravne i fizičke osobe koje stavljaju u promet tvari i pripravke dužne su osigurati stručnim osobama potrebno osposobljavanje, te trajnu izobrazbu.

Za pripravke koji nisu razvrstani kao opasni, ali za koje je propisan STL u skladu s člankom 29. Zakona o kemikalijama (»Narodne novine« broj 150/05 i 53/08), treba u svakoj rubrici navesti potrebne informacije.

S obzirom na širok raspon svojstava tvari i pripravaka ponekad je potrebno osigurati i dodatne podatke. U drugim se slučajevima može pokazati da podaci o određenim svojstvima nemaju značaja ili da ih je tehnički nemoguće pružiti – u tom slučaju razloge treba jasno navesti u odgovarajućoj rubrici. Podaci trebaju biti dani za svako opasno svojstvo. Ako se navede da određena opasnost nije relevantna, treba jasno razlikovati slučajeve u kojima podaci nisu dostupni osobi koja provodi razvrstavanje od slučajeva kad su raspoloživi negativni rezultati ispitivanja.

Na prvoj stranici STL-a treba navesti datum izdavanja. Ako je STL izmijenjen, primatelju treba na to skrenuti pozornost i staviti oznaku »Revizija: (datum)«.

Napomena

STL-ovi se zahtijevaju i za određene posebne tvari i pripravke (npr. metali u čvrstom obliku, slitine, komprimirani plinovi itd.) navedene u poglavlju 8. i 9. Priloga VI. Pravilnika o razvrstavanju, označavanju, obilježavanju i pakiranju opasnih kemikalija (»Narodne novine« broj 23/08) za koje su predviđena izuzeća u pogledu označavanja.

1. IDENTIFIKACIJA TVARI/PRIpravKA I PODACI O TVRTKI/PODUZEĆU

1.1. Identifikacija tvari ili pripravka

Za identifikaciju se koristi izraz istovjetan onome koji je naveden na deklaraciji, kako je utvrđeno u Prilogu VI. Pravilnika o razvrstavanju, označavanju, obilježavanju i pakiranju opasnih kemikalija (»Narodne novine« broj 23/08).

Ako tvar podliježe registraciji sukladno propisima Europske unije, taj izraz mora odgovarati izrazu navedenom u registraciji, a treba navesti i broj registracije.

Mogu se navesti i druge identifikacijske oznake.

1.2. Uporaba tvari/pripravka

Treba navesti sve poznate uporabe tvari odnosno pripravka. Ako postoji više mogućih uporaba, navode se samo najvažnije odnosno uobičajene uporabe s kratkim opisom djelovanja npr. zaštitno sredstvo protiv gorenja, antioksidans itd.

Ako je propisano izvješće o kemijskoj sigurnosti, STL mora sadržavati informacije o svim identificiranim uporabama koje su bitne za primatelja STL-a. Te informacije moraju biti u skladu s identificiranim uporabama i scenarijima izloženosti navedenim u prilogu STL-a.

1.3. Podaci o pravnoj ili fizičkoj osobi

Treba navesti naziv, adresu i broj telefona pravne ili fizičke osobe koja stvar odnosno pripravak stavlja u promet u Republici Hrvatskoj, bilo da se radi o proizvođaču, uvozniku ili distributeru te adresu elektroničke pošte stručne osobe odgovorne za STL.

Osim toga, ako se ta osoba ne nalazi u Republici Hrvatskoj, treba navesti punu adresu i broj telefona odgovorne osobe u Republici Hrvatskoj.

Ako se radi o podnositelju registracije, ti podaci moraju odgovarati podacima o proizvođaču odnosno uvozniku koji su navedeni u registraciji.

1.4. Telefon za izvanredna stanja

Uz gornje podatke treba navesti broj telefona tvrtke i/ili nadležnog službenog savjetodavnog tijela za izvanredna stanja. Ako je taj broj dostupan samo u radnom vremenu, to treba naznačiti.

2. IDENTIFIKACIJA OPASNOSTI

Navesti razvrstavanje tvari ili pripravka u skladu s pravilima o razvrstavanju iz Pravilnika o razvrstavanju, označavanju, obilježavanju i pakiranju opasnih kemikalija (»Narodne novine« broj 23/08). Treba kratko i jasno navesti opasnosti tvari ili pripravka za zdravlje ljudi i okoliš..

Treba jasno razlikovati pripravke razvrstane kao opasni od pripravaka koji nisu razvrstani kao opasni u skladu s Pravilnika o razvrstavanju, označavanju, obilježavanju i pakiranju opasnih kemikalija (»Narodne novine« broj 23/08).

Potrebno je opisati najvažnije štetne fizikalno-kemijske učinke, štetne učinke na zdravlje ljudi i okoliš kao i simptome vezane uz uporabe i moguće nepravilne uporabe tvari ili pripravka, koji se mogu realno predvidjeti.

Navesti i ostale opasnosti, kao što je zaprašenost, unakrsna preosjetljivost, opasnost od gušenja, smrzavanje, velika sposobnost utjecanja na miris ili okus ili učinci na okoliš (npr. opasnosti za organizme koji žive u tlu, oštećivanje ozonskog sloja, potencijal stvaranja prizemnog ozona itd.), koje ne proizlaze iz razvrstavanja, ali mogu doprinijeti općoj opasnosti.

Podatke prikazane na deklaraciji potrebno je navesti u rubrici 15.

Razvrstavanje tvari mora biti u skladu s Pravilnikom o razvrstavanju, označavanju, obilježavanju i pakiranju opasnih kemikalija (»Narodne novine« broj 23/08).

3. SASTAV/PODACI O SASTOJECIMA

Pružene informacije trebaju primatelju omogućiti lako prepoznavanje opasnosti koje proizlaze iz komponenti pripravka. Opasnosti samog pripravka treba navesti u rubrici 2.

3.1. Nije potrebno navoditi puni sastav (vrstu sastojaka i njihovu koncentraciju), ali bi bilo korisno dati opći opis komponenti i njihove koncentracije.

3.2. Ako je pripravak razvrstan kao opasan u skladu s Pravilnikom o razvrstavanju, označavanju, obilježavanju i pakiranju opasnih kemikalija (»Narodne novine« broj 23/08), treba navesti sljedeće tvari i njihovu koncentraciju ili raspon koncentracije u pripravku:

(a) tvari koje predstavljaju opasnost za zdravlje ljudi ili okoliš u smislu Pravilnika o razvrstavanju, označavanju, obilježavanju i pakiranju opasnih kemikalija (»Narodne novine« broj 23/08), ako je njihova koncentracija jednaka ili veća od najniže od sljedećih vrijednosti:

– relevantne koncentracije definirane u tablici 1. iz članka 2. Pravilnika o razvrstavanju, označavanju, obilježavanju i pakiranju opasnih kemikalija (»Narodne novine« broj 23/08), ili

- granične vrijednosti koncentracije navedene u Prilogu I. Pravilnika o razvrstavanju, označavanju, obilježavanju i pakiranju opasnih kemikalija (»Narodne novine« broj 23/08), ili
- granične vrijednosti koncentracije navedene u dijelu B Priloga VIII. Pravilnika o razvrstavanju, označavanju, obilježavanju i pakiranju opasnih kemikalija (»Narodne novine« broj 23/08), ili
- granične vrijednosti koncentracije navedene u dijelu B Priloga IX. Pravilnika o razvrstavanju, označavanju, obilježavanju i pakiranju opasnih kemikalija (»Narodne novine« broj 23/08), ili
- granične vrijednosti koncentracije navedene u Prilogu X Pravilnika o razvrstavanju, označavanju, obilježavanju i pakiranju opasnih kemikalija (»Narodne novine« broj 23/08), ili
- granične vrijednosti koncentracije u skladu s Pravilnikom o razvrstavanju, označavanju, obilježavanju i pakiranju opasnih kemikalija (»Narodne novine« broj 23/08);

(b) tvari za koje su u Republici Hrvatskoj propisane granične vrijednosti izlaganja na radnom mjestu, ako već nisu navedene na temelju točke (a);

(c) postojane, bioakumulativne i otrovne ili vrlo postojane i vrlo bioakumulativne tvari u skladu s kriterijima za određivanje postojanih, bioakumulativnih i otrovnih tvari i vrlo postojanih i vrlo bioakumulativnih tvari, ako je koncentracija pojedinačne tvari jednaka ili veća od 0,1%.

3.3. Ako pripravak nije razvrstan kao opasan u skladu s Pravilnikom o razvrstavanju, označavanju, obilježavanju i pakiranju opasnih kemikalija (»Narodne novine« broj 23/08), treba navesti tvari – zajedno s koncentracijom odnosno rasponom koncentracije – koje su prisutne u pojedinačnoj koncentraciji:

(a) $\geq 1\%$ masenog udjela, u slučaju neplinovitih pripravaka, i $\geq 0,2\%$ volumnog udjela, u slučaju plinovitih pripravaka, ako

- te tvari predstavljaju opasnost za zdravlje ili okoliš u smislu Pravilnika o razvrstavanju, označavanju, obilježavanju i pakiranju opasnih kemikalija (»Narodne novine« broj 23/08)[\[1\]](#) ili
- su za te tvari u Republici Hrvatskoj propisane granice izloženosti na radnom mjestu;

ili

(b) $\geq 1\%$ masenog udjela, u slučaju postojanih, bioakumulativnih i otrovnih ili jako postojanih i jako bioakumulativnih tvari u skladu s kriterijima za određivanje postojanih, bioakumulativnih i otrovnih tvari i vrlo postojanih i vrlo bioakumulativnih tvari

3.4. Potrebno je navesti razvrstavanje gore spomenutih tvari (na temelju članka 3. i Priloga I. Pravilnika o razvrstavanju, označavanju, obilježavanju i pakiranju opasnih kemikalija (»Narodne novine« broj 23/08) ili iz sporazumno utvrđenog unosa iz popisa razvrstavanja i označavanja, uključujući simbole opasnosti i oznake upozorenja R koja su im dodijeljena u skladu s njihovim fizikalno-kemijskim opasnostima i opasnostima za zdravlje ljudi i okoliš. Oznake upozorenja R ovdje ne treba ispisati u cijelosti: treba navesti uputu na rubriku 16., u kojoj se navodi cjelovit tekst svakog relevantnog upozorenja R. Ako tvar ne ispunjava kriterije za razvrstavanje, treba navesti zašto je tvar navedena u odjeljku 3. (npr. »tvar PBT« ili »tvar za koju je u Republici Hrvatskoj propisana granična vrijednost izlaganja na radnom mjestu«).

3.5. Za gornje tvari treba navesti naziv i broj registracije dodijeljen na temelju propisa Europske unije te EINECS ili ELINCS broj, ako je on raspoloživ. Također bi bilo korisno navesti CAS broj i naziv prema IUPAC nomenklaturi (ako su oni raspoloživi). Za tvari koje se navode pod generičkim nazivom, u skladu s člankom 13. Pravilnika o razvrstavanju, označavanju, obilježavanju i pakiranju opasnih kemikalija (»Narodne novine« broj 23/08) ili fusnotom iz odjeljka 3.3. ovoga Priloga, nije nužno navesti precizan kemijski naziv.

3.6. Ako se identitet određenih tvari smatra povjerljivim u skladu s odredbama članka 13. Pravilnika o razvrstavanju, označavanju, obilježavanju i pakiranju opasnih kemikalija (»Narodne novine« broj 23/08) ili fusnotom iz odjeljka 3.3. ovoga Priloga, potrebno je opisati njihova

kemijska svojstva kako bi se zajamčilo sigurno rukovanje. Naziv mora odgovarati nazivu koji proizlazi iz primjene gore navedenih postupaka.

4. MJERE PRVE POMOĆI

Treba opisati mjere prve pomoći.

Prvo treba navesti je li nužna hitna medicinska pomoć.

Informacije o prvoj pomoći trebaju biti kratke i razumljive unesrećenome, promatračima i pružateljima prve pomoći. Treba navesti kratak sažetak simptoma i djelovanja. U uputama treba navesti što u slučaju nezgode treba poduzeti na licu mjesta i treba li očekivati odgođene učinke nakon izlaganja.

Informacije treba podijeliti u podrubrike prema putevima izlaganja tj. udisanje, dodir s kožom i očima te gutanje.

Treba navesti je li stručna liječnička pomoć nužna ili se preporuča.

Kod nekih tvari i pripravaka je važno naglasiti da na radnom mjestu moraju biti raspoloživa posebna sredstva za pružanje pomoći na licu mjesta.

5. MJERE ZA SUZBIJANJE POŽARA

Treba navesti zahtjeve u pogledu gašenja vatre ako tvar odnosno pripravak izazove požar ili ako požar izbije u njihovoj blizini, a posebno:

- prikladna sredstva za gašenje,
- sredstva za gašenje koja se ne smiju koristiti iz sigurnosnih razloga,
- posebne opasnosti u slučaju izlaganja samoj tvari ili pripravku, produktima izgaranja i plinovima koji se razvijaju uslijed požara,
- posebnu zaštitnu opremu za vatrogasce.

6. MJERE KOD SLUČAJNOG ISPUŠTANJA

Ovisno o tvari odnosno pripravku, treba navesti podatke o:

- osobnim mjerama opreza kao što su:
  - uklanjanje izvora zapaljenja, osiguravanje dovoljnog prozračivanja/zaštite organa za disanje, kontroliranje stvaranja prašine, sprečavanje dodira s kožom i očima,
- mjerama zaštite okoliša kao što su:
  - držanje podalje od kanalizacijskih odvoda, površinskih i podzemnih voda i tla, moguća potreba uzbunjivanja susjedstva,
- metodama čišćenja kao što su:
  - uporaba upijajućeg materijala (npr. pijesak, dijatomejska zemlja, vezivo za kiseline, univerzalno vezivo, piljevina, itd.), eliminacija plinova/fine prašine vodom, razrjeđivanje.

Osim toga, po potrebi treba staviti natpis kao npr.: »ne koristiti, neutralizirati pomoću...«.

Napomena

Po potrebi navesti uputu na rubriku 8. i 13.

7. RUKOVANJE I SKLADIŠTENJE

Napomena

Podaci u ovom odjeljku odnose se na zaštitu zdravlja ljudi, sigurnosti i okoliša. Podaci trebaju pomoći poslodavcu da osmisli prikladne radne postupke i organizacijske mjere u skladu s posebnim propisom kojim je uređena zaštita zdravlja ljudi i sigurnosti radnika od rizika vezanih uz uporabu kemikalija na radnom mjestu. Ako je potrebno izvješće o kemijskoj sigurnosti odnosno registracija, informacije u ovom odjeljku moraju biti u skladu s informacijama pruženim za identificirane uporabe i scenarije izloženosti navedene u prilogu STL-a.

7.1. Rukovanje

Treba navesti mjere opreza za sigurno rukovanje, uključujući savjete u pogledu tehničkih mjera, kao što su:

– ograničavanje emisija, lokalno i opće prozračivanje, mjere za sprečavanje nastajanja aerosola, prašine i požara, mjere za zaštitu okoliša (npr. uporaba filtra ili pročistača ispušnih plinova, uporaba u području zaštićenom nasipom, mjere za skupljanje i zbrinjavanje prolivenih materijala) i svi posebni zahtjevi i pravila koja se odnose na tvar odnosno pripravak (npr. zabranjeni i preporučeni postupci i oprema), i po mogućnosti navesti kratak opis tih mjera.

7.2. Skladištenje

Treba navesti uvjete za sigurno skladištenje kao što su:

– posebna izvedba skladišnih prostorija i posuda (uključujući retencijske zidove i ventilaciju), nekompatibilni materijali, uvjeti skladištenja (granične vrijednosti temperature i vlažnosti, svjetlost, inertni plin itd.), posebna električna oprema i sprečavanje statičkog elektriciteta.

U uvjetima skladištenja po potrebi treba navesti savjete u pogledu količinskih ograničenja.. Posebice treba navesti posebne zahtjeve, kao što je vrsta materijala od kojeg je izrađena ambalaža/spremnici tvari odnosno pripravka.

7.3. Posebna uporaba

Za konačne proizvode namijenjene posebnoj uporabi treba navesti iscrpne i praktične preporuke za identificiranu uporabu. Po mogućnosti treba navesti uputu na posebno odobrene smjernice za određenu industriju ili sektor.

8. NADZOR NAD IZLOŽENOŠĆU/OSOBNJA ZAŠTITA

8.1. Granične vrijednosti izlaganja

Treba navesti postojeće primjenjive nadzorne parametre, uključujući granične vrijednosti izlaganja na radnom mjestu i/ili biološke granične vrijednosti. Vrijednosti se navode za državu u kojoj se tvar ili pripravak stavlja u promet. Osim toga treba navesti postupke praćenja koji se trenutno preporučuju.

Ako je potrebno izvješće o kemijskoj sigurnosti, za scenarije izloženosti navedene u prilogu STL-a treba navesti odgovarajuće vrijednosti DNEL (derived no effects levels – izvedena razina bez učinka) i PNEC (predicted no-effect concentration – predviđena koncentracija bez učinka) za tvar.

Kod pripravaka je korisno navesti vrijednosti za sastojke pripravka koji se navode u rubrici 3. STL-a.

8.2. Nadzor izloženosti

Za potrebe ovoga Priloga, mjere za nadzor izloženosti predstavljaju sve posebne mjere upravljanja rizikom koje treba poduzeti za vrijeme uporabe kako bi se smanjila izloženost radnika i okoliša.

Ako je potrebno izvješće o kemijskoj sigurnosti, u odjeljku 8. STL-a treba navesti sažetak mjera upravljanja rizikom za identificirane uporabe navedene u STL-u.

8.2.1. Nadzor izloženosti na radnom mjestu

Ove podatke poslodavac uzima u obzir kod ocjenjivanja rizika tvari odnosno pripravka za zdravlje i sigurnost radnika na temelju posebnih propisa kojima je uređena zaštita zdravlja ljudi i sigurnosti radnika od rizika vezanih uz uporabu kemikalija na radnom mjestu, pri čemu je potrebno, prema redu važnosti:

- predvidjeti primjerene radne postupke i tehnološkog nadzora i koristiti odgovarajuću opremu i materijale,
- primjenjivati opće zaštitne mjere na izvoru, kao što je dostatno prozračivanje i primjerene organizacijske mjere,
- ako se izloženost ne može spriječiti drugim sredstvima, koristiti mjere osobne zaštite, kao što je osobna zaštitna oprema.

Stoga je potrebno pružiti primjerene i dostatne informacije o tim mjerama koje omogućuju ocjenjivanje rizika na temelju posebnih propisa kojima je uređena zaštita zdravlja ljudi i sigurnosti radnika od rizika vezanih uz uporabu kemikalija na radnom mjestu. Ovim se podacima nadopunjuju podaci već navedeni u rubrici 7.1.

Ako su potrebne mjere osobne zaštite, treba detaljno navesti koja oprema pruža dostatnu i primjerenu zaštitu. Pritom treba uzeti u obzir posebne propise o osobnoj zaštitnoj opremi i navesti uputu na odgovarajuće hrvatske norme.

(a) Zaštita organa za disanje

Za opasne plinove, pare i prašinu treba navesti vrstu zaštitne opreme koju treba koristiti, npr.:

- samostalni uređaji za disanje, odgovarajuće maske i filtri.

(b) Zaštita ruku

Navesti vrstu rukavica koju treba nositi kod rukovanja tvari odnosno pripravkom, uključujući:

- vrstu materijala,
- vrijeme izdržljivosti materijala rukavice, s obzirom na količinu i vrijeme izlaganja kože.

Po potrebi treba navesti dodatne mjere za zaštitu ruku.

(c) Zaštita očiju

Treba navesti vrstu zaštitne opreme za oči, npr.:

- zaštitne naočale, štitnici za lice.

(d) Zaštita kože

Ako je osim ruku potrebno zaštititi i neki drugi dio tijela, treba navesti vrstu i kvalitetu potrebne zaštitne opreme, npr.:

- pregača, čizme i potpuno zaštitno odijelo.

Po potrebi treba navesti sve dodatne mjere za zaštitu kože i posebne higijenske mjere.

8.2.2. Nadzor nad zaštitom okoliša

Treba pružiti podatke koji su potrebni kako bi poslodavac mogao ispuniti svoje obveze na temelju propisa u području zaštite okoliša.

Ako je potrebno izvješće o kemijskoj sigurnosti, za scenarije izloženosti u prilogu STL-a treba navesti sažetak mjera upravljanja rizikom koje omogućuju odgovarajući nadzor nad zaštitom okoliša od tvari.

9. FIZIKALNA I KEMIJSKA SVOJSTVA

Treba pružiti sve relevantne podatke o tvari odnosno pripravku kako bi se mogle poduzeti primjerene kontrolne mjere, naročito podatke iz rubrike 9.2. Ako se zahtijeva registracija u skladu s propisima Europske unije, informacije u ovom odjeljku moraju biti u skladu s informacijama iz registracije.

9.1. Opće informacije

Izgled

Treba navesti agregatno stanje (kruta tvar, tekućina, plin) i boju tvari odnosno pripravka kod isporuke.

Miris

Ako se osjeti miris, treba dati kratak opis tog mirisa.

9.2. Podaci važni za zdravlje, sigurnost i okoliš

pH:

Treba navesti pH vrijednost tvari ili pripravka kod isporuke ili u vodenoj otopini; u ovom posljednjem slučaju treba navesti koncentraciju.

Vrelište/područje vrenja

Plamište

Zapaljivost (kruta tvar, plin)

Eksplozivna svojstva

Oksidirajuća svojstva

Tlak pare

Relativna gustoća

Topljivost

Topljivost u vodi

Koeficijent raspodjele n-oktanol/voda

Viskoznost

Gustoća pare

Hlapivost

9.3. Ostale informacije

Treba navesti druge parametre bitne za sigurnost, kao što je miješanje s drugim tvarima, topljivost u mastima (navesti otapalo – ulje), provodljivost, talište/područje taljenja, skupina plinova (prema posebnom propisu kojim je uređena oprema i zaštitni sustavi namijenjeni za uporabu u potencijalno eksplozivnim atmosferama), temperatura samozapaljenja itd.

Napomena 1.

Gore spomenuta svojstva određuju se u skladu sa zahtjevima utvrđenim posebnim propisom kojim su uređene ispitne metode ili drugom usporedivom metodom.

Napomena 2.

Kod pripravaka se obično pružaju informacije o svojstvima samog pripravka. Ipak, ako se navede da određena opasnost nije relevantna, treba jasno razlikovati slučajeve u kojima informacije nisu dostupne osobi koja provodi razvrstavanje od slučajeva kad su raspoloživi negativni rezultati ispitivanja. Ako se smatra da je potrebno pružiti informacije o svojstvima pojedinačnih komponenti, treba jasno navesti na što se podaci odnose.

10. STABILNOST I REAKTIVNOST

Treba navesti podatke o stabilnosti tvari odnosno pripravka i mogućnosti nastanka opasnih reakcija u određenim uvjetima uporabe kao i u slučaju ispuštanja u okoliš.

10.1. Uvjeti koje treba izbjegavati

Treba navesti uvjete kao što je temperatura, tlak, svjetlost, udarac itd. koji mogu izazvati opasnu reakciju i po mogućnosti ukratko opisati tu reakciju.

10.2. Materijali koje treba izbjegavati

Treba navesti materijale kao što su voda, zrak, kiseline, lužine, oksidansi i druge tvari koje mogu izazvati opasnu reakciju, i po mogućnosti ukratko opisati tu reakciju.

10.3. Opasni proizvodi raspada

Treba navesti opasne materijale koji nastaju u opasnim količinama prilikom raspada.

Napomena

Posebice treba navesti:

- potrebu za stabilizatorima i prisutnost stabilizatora,
- mogućnost opasne egzotermne reakcije,
- utjecaj promjene fizičkog izgleda tvari odnosno pripravka na sigurnost (prema potrebi),
- opasne produkte raspada koji nastaju u dodiru s vodom (prema potrebi),
- mogućnost razgradnje u nestabilne proizvode.

11. PODACI O TOKSIČNOSTI

Ovaj odjeljak treba sadržavati sažet, ali potpun i razumljiv opis različitih toksikoloških učinaka (na zdravlje) koji mogu nastati ako korisnik dođe u dodir s tvari odnosno pripravkom.

Potrebno je navesti učinke opasne za zdravlje koji proizlaze iz izlaganja tvari ili pripravku, utemeljene na podacima dobivenim ispitivanjem i na iskustvu. Podaci prema potrebi uključuju odgođene, trenutne i kronične učinke nakon kratkotrajne i dugotrajne izloženosti, kao što je izazivanje preosjetljivosti, besvjesno stanje, kancerogenost, mutagenost i reproduktivna toksičnost

(razvojna toksičnost i plodnost). Osim toga, treba navesti podatke o različitim putevima izlaganja (udisanje, gutanje, dodir s kožom i očima) i opisati simptome u vezi s fizikalnim, kemijskim i toksikološkim svojstvima.

Uzimajući u obzir informacije koje su već navedene u odjeljku 3. (sastav/podaci o sastojcima), po potrebi treba navesti uputu na posebne učinke određenih tvari u pripravku na zdravlje.

Informacije u ovom odjeljku moraju biti u skladu s informacijama u registraciji, ako je ona potrebna, i/ili izvješću o kemijskoj sigurnosti, ako je ono potrebno, a uključuju informacije o sljedećim skupinama potencijalnih učinaka:

- toksikokinetika, metabolizam i distribucija,
- akutni učinci (akutna toksičnost, nadraživanje i nagrizanje),
- izazivanje preosjetljivosti,
- toksičnost kod ponovljene primjene, i
- učinci CMR (kancerogenost, mutagenost i reproduktivna toksičnost).

Za tvari koje u skladu s propisima Europske unije podliježu registraciji treba navesti sažetak informacija u vezi sa standardnim zahtjevima obavješćivanja za tvari koje se proizvode ili uvoze u količinama od 1 tone i više, standardnim zahtjevima obavješćivanja za tvari koje se proizvode ili uvoze u količinama od 10 tona i više, standardnim zahtjevima obavješćivanja za tvari koje se proizvode ili uvoze u količinama od 100 tona i više, standardni zahtjevi obavješćivanja za tvari koje se proizvode ili uvoze u količinama od 1 000 tona i više, općim pravilima za odstupanje od standardnog režima ispitivanja.

Također treba navesti rezultat usporedbe raspoloživih podataka s kriterijima iz Pravilnika o razvrstavanju, označavanju, obilježavanju i pakiranju opasnih kemikalija (»Narodne novine« broj 23/08) za CMR tvari 1. i 2. kategorije.

12. EKOLOŠKI PODACI

Treba opisati moguće učinke, ponašanje i sudbinu tvari odnosno pripravka u okolišu tj. u zraku, vodi i/ili tlu. Ako su raspoloživi relevantni podaci dobiveni ispitivanjem, treba navesti te podatke (npr. LC50 ribe ≤ 1 mg/l).

Podaci u ovom odjeljku moraju biti u skladu s podacima navedenim u registraciji, ako je ona potrebna, i/ili izvješću o kemijskoj sigurnosti, ako je ono potrebno.

Treba opisati najvažnija svojstva koja bi mogla imati utjecaj na okoliš s obzirom na prirodu tvari odnosno pripravka i vjerojatne načine uporabe. Iste podatke treba dostaviti za opasne produkte koji nastaju razgradnjom tvari i pripravaka. To može uključivati:

12.1. Ekotoksičnost

Ovdje se navode raspoloživi relevantni podaci o akutnoj i kroničnoj toksičnosti za organizme koji žive u vodi, za ribe, rakove, alge i druge vodene biljke. Osim toga, treba navesti podatke o toksičnosti za mikroorganizme i makroorganizme koji žive u tlu i druge relevantne organizme, kao što su ptice, pčele i biljke, ako su oni raspoloživi. Ako tvar ili pripravak ima inhibitorne učinke na aktivnost mikroorganizama, treba spomenuti mogući utjecaj na postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda.

Za tvari koje u skladu s propisima Europske unije podliježu registraciji treba navesti sažetak informacija u vezi sa standardnim zahtjevima obavješćivanja za tvari koje se proizvode ili uvoze u količinama od 1 tone i više, standardnim zahtjevima obavješćivanja za tvari koje se proizvode ili uvoze u količinama od 10 tona i više, standardnim zahtjevima obavješćivanja za tvari koje se proizvode ili uvoze u količinama od 100 tona i više, standardni zahtjevi obavješćivanja za tvari koje se proizvode ili uvoze u količinama od 1 000 tona i više, općim pravilima za odstupanje od

standardnog režima ispitivanja.

12.2. Pokretljivost

Sposobnost tvari ili odgovarajućih sastojaka pripravka^[2] da u slučaju ispuštanja u okoliš dospiju u podzemne vode odnosno daleko od mjesta ispuštanja.

Relevantni podaci mogu biti:

- poznata ili predviđena raspodjela po segmentima okoliša,
- površinska napetost,
- apsorpcija/desorpcija.

Za ostala fizikalno-kemijska svojstva vidi odjeljak 9.

12.3. Postojanost i razgradivost

Sposobnost tvari ili odgovarajućih sastojaka pripravka³ da se razgrade u odgovarajućim sredinama u okolišu, bilo biorazgradnjom ili u drugim procesima, kao što su oksidacija ili hidroliza. Treba navesti podatak o vremenu polurazgradnje, ako je on raspoloživ. Također treba spomenuti potencijal tvari ili odgovarajućih sastojaka pripravka⁴ da se razgrade u postrojenjima za pročišćavanje otpadnih voda.

12.4. Bioakumulacijski potencijal

Sposobnost tvari ili odgovarajućih sastojaka pripravka da se nakupljaju u bioti i tako prolaze kroz hranidbeni lanac, uključujući koeficijent raspodjele n-oktanol/voda (K_{ow}) i faktor biokoncentracije (BCF), ako su oni raspoloživi.

12.5. Rezultati ocjene svojstava PBT

Ako je potrebno izvješće o kemijskoj sigurnosti, treba navesti rezultate ocjene svojstava PBT navedene u izvješću o kemijskoj sigurnosti.

12.6. Ostali štetni učinci

Treba navesti podatke o svim ostalim štetnim učincima na okoliš, ako su oni raspoloživi, npr. potencijal oštećivanja ozona, potencijal stvaranja prizemnog ozona, potencijal endokrine disrupcije i/ili staklenički potencijal.

Napomene

Potrebno je osigurati da i druge rubrike STL-a sadrže podatke bitne za okoliš, a posebno u pogledu kontrole ispuštanja, mjerama u slučaju nenamjernog ispuštanja, podatke vezane uz prijevoz i zbrinjavanje, u odjeljcima 6., 7., 13., 14. i 15.

13. ZBRINJAVANJE

Ako zbrinjavanje tvari odnosno pripravka (višak ili otpad od predviđive uporabe) predstavlja opasnost, treba dati opis ostataka i informacije o sigurnom postupanju s njima.

Treba navesti odgovarajuće metode zbrinjavanja, kako za tvar ili pripravak tako i za svu onečišćenu ambalažu (spaljivanje, recikliranje, odlaganje na odlagališta itd.).

Ako je potrebno izvješće o kemijskoj sigurnosti, informacije o mjerama gospodarenja otpadom kojima se osigurava odgovarajući nadzor nad izloženošću ljudi i okoliša tvari moraju biti u skladu sa scenarijima izloženosti iz priloga STL-a.

Napomena

Treba navesti uputu na odgovarajuće propise u Republici Hrvatskoj kojima je uređen otpad. Ako oni ne postoje, korisnika treba upozoriti na moguću primjenu nacionalnih i regionalnih propisa.

14. PODACI O PRIJEVOZU

Navode se sve posebne mjere opreza s kojima korisnik mora biti upoznat odnosno koje mora poštovati u vezi s prijevozom i prenošenjem unutar ili izvan svojih radnih prostora. Prema potrebi treba navesti podatak o razvrstavanju u skladu s propisima za svaku vrstu prijevoza: IMDG (pomorski), ADR (cestovni prijevoz opasnog tereta), RID (prijevoz opasnog tereta željeznicom), ICAO/IATA (zračni). To uključuje, između ostaloga:

- UN broj,
- oznaku klase,
- ispravno otpremno ime,
- skupinu pakiranja,
- morski zagađivač,
- ostale relevantne informacije.

15. PODACI O PROPISIMA

Treba navesti je li provedeno ocjenjivanje kemijske sigurnosti za tvar (ili tvar u pripravku).

Potrebno je pružiti informacije vezane uz zdravlje, sigurnost i okoliš koje se navode na deklaraciji u skladu s Pravilnikom o razvrstavanju, označavanju, obilježavanju i pakiranju opasnih kemikalija (»Narodne novine« broj 23/08).

Ako tvar odnosno pripravak obuhvaćen STL-om podliježe posebnim odredbama u vezi sa zaštitom zdravlja ljudi ili okoliša u Republici Hrvatskoj, treba navesti te odredbe, u mjeri u kojoj je to moguće.

Po mogućnosti treba navesti i druge propise i druge odgovarajuće provedbene mjere.

16. OSTALI PODACI

Treba pružiti i druge informacije koje dobavljač smatra važnima za zdravlje i sigurnost korisnika i za zaštitu okoliša, primjerice:

- popis relevantnih oznaka upozorenja R. Treba ispisati cjelovit tekst svih upozorenja R iz odjeljaka 2. i 3. STL-a,
- savjeti o osposobljavanju,
- preporučena ograničenja uporabe (tj. neobvezujuće preporuke dobavljača),
- dodatne informacije (pisani izvori i/ili mjesta za kontakt u pogledu tehničkih informacija),
- izvori ključnih podataka korištenih pri sastavljanju STL-a.

U slučaju izmjena STL-a treba jasno naznačiti koji su podaci dodani, izbrisani ili izmijenjeni (ako to već nije navedeno drugdje).

[1] Ako osoba odgovorna za stavljanje pripravka u promet može pružiti dokaz da bi, otkrije li u sigurnosno-tehničkom listu kemijski identitet tvari koja je isključivo razvrstana kao nadražujuća,

osim tvari kojima se dodjeljuje znak R41, odnosno nadražujuća u kombinaciji s jednim ili više svojstava navedenih u članku 10. točki 2.3.4. Direktive 1999/45/EZ ili štetna za zdravlje odnosno štetna za zdravlje u kombinaciji s jednim ili više svojstava navedenih u članku 10. točki 2.3.4. Direktive 1999/45/EZ koja sama imaju akutno smrtonosno djelovanje, ugrozila povjerljivost svoga intelektualnog vlasništva, ona može, u skladu s odredbama dijela B Priloga VI. Direktive 1999/45/EZ,

ovu tvar označiti nazivom kojim se označavaju najvažnije funkcionalne kemijske skupine, ili alternativnim nazivom

[2] Ovi su podaci specifični za tvari i ne mogu se iskazati za pripravke. Stoga ih, tamo gdje su raspoloživi i potrebni, treba navesti za svaku tvar u pripravku koja se navodi u STL-u u skladu s pravilima iz odjeljka 3. ovoga Priloga.

3 i 4 Vidi fusnotu 1.